

27-29 Mart 2014, İstanbul

Dört yılda bir düzenlenen WINGS Forumu'nun sonuncusu 27-29 Mart 2014'te, TÜSEV ev sahipliğinde; Anadolu Vakfı, Aydın Doğan Vakfı, Bill & Melinda Gates Vakfı, C.S. Mott Vakfı, CAF, Evolution&Philantropy, Ford Vakfı, Sabancı Vakfı, UBS, Vale ve Türkiye Vodafone Vakfı'nın desteğiyle gerçekleştirildi. 1999 yılında kurulan, bugün 54 ülkeden 145 kuruluşun üye olduğu WINGS, sosyal adaleti sağlamak için çalışan üye kuruluşlar arasında işbirliğini geliştirerek daha adil bir dünya yaratılmasına katkıda bulunmayı amaçlıyor. 40 ülkeden 250 filantropi uzmanının katıldığı Forum'da vakıflar arasındaki ağların gücü ile yeni zorluklar ve fırsatlar karşısında vakıflara düşen roller tartışmaya açıldı. Forum'da sivil toplum ve filantropiyi ilgilendiren küresel değişimler ve bu değişimlerin karşısında vakıfların alması gereken duruşa yönelik şu saptama ve öneriler öne çıktı:

- Bir yandan sivil aktivizm artarken diğer yandan otoriter yönetimlerin etkisiyle sivil toplumun alanı daraltılmaya çalışılıyor.
- Sivil toplumun gelişimini desteklemek için hibeler halen daha hayati önem sahip. Sosyal yatırım (venture philanthropy) ve kitlesel destek (crowdfunding) gibi yeni destek biçimlerinin ortaya çıkmasına rağmen vakıflar hibe vermekten vazgeçmemeli.
- Sektörün boyutları, etkisi ve gelişimini daha iyi anlamak ve bunları paydaşlara gösterebilmek için vakıflar ile ilgili veri toplamak ve bunları şeffaf bir şekilde paylaşmak gerekiyor. Vakıflar, tutarlı ve kaliteli veriler edinmenin yollarını aramanın yanı sıra bunları nasıl kullanacaklarını da düşünmeli. Verilerin sunuşu sadece rakamları biraraya getirmek şeklinde değil insanları harekete geçirecek biçimde yapılmalı.
- Yurttaşlar, hükümetler ve şirketler arasında eşit olmayan bir güç ilişkisi olduğunun farkına varmalıyız. Eşitsizlikler yaptığımız herşeyin içinde olduğu için bunlar yokmuş gibi davranmayız.
- Sektörler, disiplinler, organizasyonel yapılar, cinsiyetler vb arasındaki sınırlarda bulanıklaşma söz konusu. Artık hiçbirşeyi saf ve katıksız haliyle düşünmemizin imkanı yok. Bu geçirgenlik bize farklı yöntemleri birarada kullanmanın, sektörlerarası işbirliği yapmanın ve katı kalıplara bağlı kalmamanın gerekliliğini hatırlatıyor.
- Özellikle yükselen yeni sivil aktivizm ile gençlerin toplumsal gelişimdeki önemli rolü daha iyi anlaşılmaya başladı. Artık vakıfların sadece gençlere yararlanıcı gözüyle bakarak hizmet sunması yeterli değil. Gençlerin güçlendirilmesine yatırım yapmak, gençlerin katılımını kolaylaştıracak şekilde kuruluşlarımızı yeniden yapılandırmamız gerekiyor.
- Kriz dönemleri çeşitli zorluklar ortaya koyduğu kadar fırsatlar da sunar. Vakıflar bu fırsatların farkına vararak onlardan faydalanmanın yollarını aramalı. Unutmamak gerekir ki geleceğin getireceği sorunlar biz onlarla karşılaşmaya henüz hazır olmadığımızda ortaya çıkar.

Sivil Toplumun Önündeki Zorluklar ve Ağlara Düşen Roller

CIVICUS (Yurttaş Katılımı için Küresel Birlik-World Alliance for Citizen) Genel Direktörü, Danny Srisikandarajah, dünya etrafında sivil toplumun genel olarak beş çeşit zorlukla karşı karşıya kaldığına dikkat çekiyor:

- Sivil toplum alanı daralıyor. Alanı koruma mücadelemizi nasıl sürdüreceğimize dair stratejilerimizi gözden geçirmeliyiz.
- Uluslararası fonlar azalırken değişen ortama adapte olmamız ve uluslararası kalkınma fonlarına bakış açımızı tazelemeliyiz.
- Radikal ve yaratıcı fikirler için fon bulmanın zorlaştığı günümüzde cesur fikirleri nasıl geri getirebileceğimizi ve donörleri risk almaya teşvik edeceğimizi düşünmeliyiz.
- Teknoloji devrimi yaşanırken yarattığımız etkiyi nasıl ölçeceğimiz ve yurttaşların aktif ve eleştirel katılımını nasıl sağlayacağımıza yoğunlaşmalıyız.
- Özellikle 2015 sonrası dönemde kalkınma hedeflerinin ne kadarına ulaştığı, fon sağlayıcılar arasında ne kadar (hangi ölçüde yapılacağı) ve ne zaman (doğru zamanlama) koordinasyon olması gerektiğini tartışmalıyız.

Bu zorluklar karşısında sivil toplumun gelişimini destekleyen aktörler olarak bize düşen iki temel şey var:

- Bilgi teknolojileri ve ulaşım imkanlarının artmasıyla daha kolay ve daha az maliyetli hale gelen küresel birlikler kurmanın tam zamanı.
- Küresel birlikler olarak güç dinamiklerine birlikte meydan okumalıyız.
- Kurduğumuz ağı sosyal değişim yaratmak ve toplumları dönüştürmek için nasıl kullanabileceğimizi sorgulamalıyız.

Sivil Toplum Ağlarının İşlevleri ve Başarı Faktörleri

NetworkingAction, Müdürü Steve Waddel karmaşık sorunlar söz konusu olduğunda geleneksel (hiyerarşik) kurumsal yöntemlerin tersine ağların çok daha yararlı olabileceğini vurguluyor ve ağların sunabileceği faydaları şöyle sıralıyor:

- Ağlarda güç ilişkileri sürekli değişim gösterdiğinden hesapverebilirlik üyeler arasında paylaşılır. Bu da belli ihtiyaç ve sorunların ele alındığı, iyi uygulamaların gelişebildiği yaratıcı bir ortamın oluşmasını sağlar.
- Ağlar, üyeler arasında bağ kurma, hareket esnekliği, yöntem çeşitliliği, uygulamalarda verimlilik, hızlı yaygınlaştırma ve ölçek yaratma imkanı yaratır.
- Fikirbirliği oluşturma, birbirine ilham olma ve birlikte yaratma süreçleri üyeler arasında öğrenme ve geleceği şekillendirme fırsatları sunar.

Bir ağ oluşturmak için üyeler arasında ortak kimlik, ortak anlayış, etkileşim, birbirine bağımlılık ve kolektif hareket olması ve ağın gelişimi için bunların farklı mekanizmalarla teşvik edilmesi gerekiyor. Ağların işlevlerini yerine getirebilmesi için ise başlıca sekiz alanda başarılı olmaları gerekiyor: liderlik bilgi, beceri ve davranışları; ağ geliştirme; etki ölçümleme; çatışma ve değişim; iletişim; öğrenme sistemleri; politika ve savunuculuk ve kaynakları harekete geçirme.

Filantropi Altyapısının Güçlendirilmesi

ICNL Yönetim Kurulu Başkanı Filiz Bikmen, İspanyol Vakıflar Birliği Direktörü Rosa Gallego Garcia ve Foundation Center Başkanı Bradford Smith bir ülkede filantropinin gelişebilmesi ve sosyal değişim adına etkili sonuçlar ortaya koyabilmesi için üç temel şeye ihtiyaç olduğunu söylüyorlar:

- Yasal ve vergisel çerçevenin kolaylaştırıcı olması;
- Bağışçılık ve sivil toplum ile ilgili güvenilir verilerin bulunması;
- Sivil toplumun yarattığı etki ile ilgili bilgilerin görünürlüğünün teşvik edilmesi.

ABD ve dünyada filantropi üzerine bilgi birikimini geliştirerek sosyal sektörü güçlendirme misyonu güden Foundation Center'ın kuruluş hikayesi ve zaman içinde yarattığı etki sektörün gelişimi için veri, hesapverebilirlik ve şeffaflığın ne kadar önemli olduğunun bir kanıtı gibi. Amerika Kongresi'nin özel vakıfların faaliyetleri ve harcamaları üzerine başlattığı sorgulamaların karşısında en iyi savunmanın şeffaflık olacağını düşünen vakıf liderleri 1956'da Vakıf Kütüphane Merkezi'ni (Foundation Library Center) kurdular ve vakıflarla ilgili tüm bilgileri ulaşılabilir hale getirdiler. 1960'da ise ilk vakıf veritabanını oluşturdular. Foundation Center işte bu kütüphanenin hizmetleri ve faaliyetlerinin yaygınlaştırılması ve ileriye taşınması hedefiyle bugünkü şeklini aldı ve halen ABD'deki vakıfların resmi bildirimlerini ve yıllık raporlarını paylaşmanın yanı sıra küresel olarak veri toplama çalışmaları yürütmekte, kaynak geliştirme ve STK yönetimi gibi konularda rehberler ve araştırma raporları yayınlamaktadır.

Kolaylaştırıcı vergisel ve yasal bir ortamın varlığı filantropi altyapısının gelişmesi için önemlidir; ancak böyle bir ortam olmasa bile vakıfların tamamen elleri kollarının bağlı olduğunu söyleyemeyiz. Bu örnekte de olduğu gibi vakıfların hem güçlü ve etkili bir sektör olarak kabullenilmesi hem de tüm paydaşlar nezdinde güven yaratabilmesi için bilgilerini kamuya paylaşmalı, veri toplama ve yayınlama sistemlerini geliştirmelidir.

Filantropi Altyapısı Mercek Altında

WINGS, *Altyapı Mercek Altında: Filantropiye Hizmet Eden Kuruluşların Küresel Resmi* raporunu yayınladı. Rapor bağışçılık ve sosyal yatırıma güçlendirmeye çalışan, altı kıta ve 52 ülkedeki savunuculuk, kapasite geliştirme ve araştırma faaliyetleri yürüten destek, üyelik ve ağ kuruluşlarının yanı sıra altyapı kuruluşlarının sağladığı hizmetleri değerlendiren 61 vakfı içeriyor. Altyapı kuruluşlarının haritasını çıkartan rapor filantropi uygulamaları ve ağ kuruluşlarını anlamak ve güçlendirmek isteyen karar alıcılar, donörler, profesyoneller ve akademisyenler için önemli veriler sunuyor. CENTRIS Direktörü Barry Knight ve Foundation Center, Araştırmadan Sorumlu Başkan Yardımcısı Larry McGill özellikle şu bulguların dikkat çekici olduğunu söylüyor:

- Altyapı kuruluşlarının sunduğu hizmetlerin başında konferans ve seminer (%98); eğitim (%81), bilgi hizmetleri (%76), çalışma grupları (%68), akran öğrenme (%62), danışmanlık hizmetleri (%59), savunuculuk (%52) geliyor.
- Yukarıda sağlanana hizmetlerin hepsi bu hizmetlerin yararlanıcısı konumunda bulunan vakıflar tarafından ya "çok yararlı" ya da "yararlı" bulunuyor. Akran öğrenme, eğitim ve bilgi hizmetleri en yararlı bulunan hizmetlerin başında geliyor.
- Altyapı kuruluşlarının değer kattığı dört temel alan var:
 1. Kapasite: Altyapı kuruluşları eğitim, araştırma ve kılavuzlarla konu hakkında kaynak oluşturuyor ve bunları yaygınlaştırıyor; böylece kapasitelerin geliştirilmesine ve bağışçılık kültürünün değişmesine katkıda bulunuyorlar.
 2. Yetenek: Altyapı kuruluşları bilgi, beceri ve uzmanlıklarını geliştirerek vakıfların sahip oldukları kaynakları daha etkili kullanmalarına yardımcı oluyorlar.

3. Bağlantı: Altyapı kuruluşları vakıfları biraraya getirerek onların birbirlerinden öğrenmelerini, ortak eylemler belirlemelerini ve ilişki-işbirlikleri geliştirmelerini sağlıyorlar.
4. İtibar: Altyapı kuruluşları sektörün profilini, bilinirliğini ve görünürliğini artırıyor.

Küresel düzeyde daha etkili altyapı oluşturmak için ise yapılması gerekenlerin başında şunlar geliyor:

- Kavramlar üzerinde anlaşarak veri toplama yöntemlerinin iyileştirilmesi;
- Sektör için en önemli olan birkaç hizmet alanının belirlenerek bunların daha derinlemesine ve karşılaştırmalı olarak incelenmesi;
- Altyapı kuruluşlarının etkisini ölçmek için başarı göstergeleri geliştirilmesi ve üyelerin hizmetlerden ne şekillerde ve ne derece yayımlandığı ile ilgili bireysel öyküler yayınlanması;
- Sahanın profilini yükseltmek ve filantropinin geleceği için önemini koymak üzere etkili bir iletişim planı geliştirilmesi.

Yayına [WINGS](#) sitesinden ulaşabilirsiniz.

Yeni Nesil Filantropistlere Ulaşmak ve Etki Ölçümleme

Önümüzdeki 10-20 yıl içinde nesiller arasında çok büyük bir varlık transferi gerçekleşecek. Sadece ABD’de bu miktarın 40 trilyon dolar olması bekleniliyor. Diğer yandan teknolojik açılımlarla, eski nesillere kıyasla çok daha hızlı varlıklarını inşa eden yeni bir nesil de karşımıza çıkıyor. Gelecek kuşaktan nasıl filantropistler çıkacak? Onlara ulaşmak için yeni neslin taleplerini ve önceliklerini anlamak gittikçe daha fazla önem kazanıyor. Nexus Network’ten Jay Barrymore bu kuşağın filantropi ile ilişkisini şöyle özetliyor:

- Vasiyet yoluyla bağış bırakmak yerine hayattayken filantropik girişimlerde bulunma eğilimindedir.
- Verdikleri fonlara bağış değil sosyal yatırım gözüyle bakıyorlar.
- Fonlarının yarattığı etkiyi görmek istiyorlar.
- Sosyal yatırım yaparken aynı ekonomik yatırımlarında olduğu gibi risk değerlendirmesi yaparak destekleyecekleri kuruluşlara ve destek biçimlerine karar veriyorlar.

Elbette dünyanın her yerinde aynı trendlerin olduğunu iddia etmek mümkün değil. Nexus Orta Doğu Direktörü Hazami Barmada ise sivil hareketlerle canlanan Kuzey Afrika’da yeni kuşağın filantropik alana katılımının sağlanmasına ilişkin şu zorluk ve fırsatlara işaret ediyor:

- Y Kuşağının apolitik ve çevresiyle ilgisiz olduğunu zannederken aslında onların ne kadar eleştirel ve aynı zamanda saha ile ilişkili olduklarını gördük.
- Özellikle Mısır’da devrim sonrasında USAID fonların reddedilmesi gibi uluslararası fonlara şüpheyle bakma eğilimi oluştu. Gençlik grupları bağımsız kalmayı tercih ediyor ve meşruluğun şartı olarak şeffaflığı görüyorlar.
- Bu ülkelerde hangi kuruluşların desteklendiği, ne kadar destek verildiği, desteklenen kuruluşların fonları nasıl kullandığı ile ilgili veriye ulaşmakta zorluk yaşanıyor.
- Filantropik fonlar genelde kamu politikalarını etkilemek için kullanılmıyor. Özellikle diasporanın aktardığı fonlar geleceği şekillendirme sürecine çok fazla katkısı olmuyor.

SROI Ağı Genel Müdürü Jeremy Nicholss ise özellikle yeni kuşak filantropistler için fonlama kararlarında öncelik haline gelen etki ölçümü konusu etrafındaki kavram ve yöntemsel karmaşalara şöyle açıklama getiriyor:

- Etki ölçümünün amacı elimizdeki kaynaklar ile yaratılması mümkün olan en fazla farkı yaratıp yaratamadığımızı tespit etmektir.
- Etki ölçümü üzerine çalışan her kuruluş yeni bir araç ile ortaya çıkıyor. Yarattığı etkiyi ölçmek isteyen kuruluşlar ve sosyal yatırımcıların kafası ise karışık; hangi aracın ve yöntemin en iyisi olduğuna karar veremiyorlar.
- SROI, IRIS, SAA veya GIIRS; bunların hepsi bize ölçümleme ile ilgili farklı setler sunuyor. Bu setlerin herbirinin farklı bir fonksiyonu var. Dolayısıyla ölçüme başlamadan önce yapmak gereken şey hangi aracın kullanılacağını seçmek değil neyi ölçüleceğine karar vermektir.
- Neyi ölçmek istediğinizi anladıktan sonra sonuçlarla ne yapmak istediğinizi belirlemelisiniz. Kullanmayacağınız bir şeyi ölçmek kaynaklarınızın boşa harcamanıza neden olur. Kaynak optimizasyonu için gerçekten ihtiyacınız olan göstergeleri ölçün.

Farklı ölçüm araçlarını karşılaştırmak için [SROI](#) sitesini ziyaret edebilirsiniz.

Hikayeleştirme Yöntemiyle Filantropinin Geliştirilmesi

TÜSEV 2011'den beri devam eden Değişim için Bağış Projesi kapsamında ilham veren bağışçı hikayeleri derliyor ve yeni bağışçılara örnek olması için bu hikayeleri yaygınlaştırıyor. Bolder Giving ile yürütülen işbirliği kapsamında bu hikayelerin bazıları İngilizceye çevrilerek Sırbistan, Bulgaristan ve Romanya'nın da katıldığı ortak bir web sitesinde yayımlanmaya başlayacak.

TÜSEV şimdiye kadar oluşturduğu 23 öyküde birçok farklı portreler sundu. Bulduğu ekonomik gruptan bağımsız olarak herkesin bağış yapabileceği mesajını veren ve bağışçılığın ödüllülerinin yanı sıra zorluklarına da değinen bu öykülere bu sene yenileri ekleniyor. TÜSEV yeni dizide genç bağışçılara ulaşmaya çalışıyor.

Bolder Giving Genel Müdürü Jason Franklin, TÜSEV Proje Koordinatörü Burcu Uzer, Bulgar Bağışçı Forumu Genel Sekreteri Krasimira Velichkova ve ARC Romanya Program Direktörü Alina Porumb hikayeleştirme yöntemiyle filantropinin geliştirilmebilmesi için kendi deneyimlerden şu

- Bir öykünün gücü anlatımdan gelir. Bağışçılardan bir sohbet havasında alınan bilgilerin sonradan akıcı bir öyküye dönüştürülmesi ve bağışçının ağzından yazıya dökülmesi bağışçıların kendi yarattıkları etkiyi de daha net görmelerini sağlar.
- ARC, Romanya örneğinde bir burs programı ile seçilen gazeteciler bağışçılarla görüşerek öyküleri yazıyorlar ve daha sonra kendi medya kuruluşları aracılığıyla öyküleri yayımlıyorlar. ARC bu projede gazetecilik deneyimli bir iletişim uzmanı ile çalışıyor ve Romanya'daki bağışçılar vakıflarını da kendi öykülerini derlemeleri konusunda eğitiyor ve destekliyor.
- Öykülerin yazılma ve yayınlanma süreci de bağışçı ile sivil toplum kuruluşu arasındaki bağın güçlenmesine yardımcı oluyor. Bağışçı bu yolla da kuruluşa destek vermenin hazzını yaşarken bir yandan da takdir edildiğini hissediyor.
- Öykülerini anlatmaya açık bağışçıları bulmak için Bulgar Bağışçı Forum Yönetim Kurulu, üyeler, çalışanlar ve onların yakın çevrelerinden ile genişleme önce yakın çevrelerinden işe başladıklarını iletiyor
- Sivil toplum kuruluşları sürece dahil edilerek, öykülerini anlatmak üzere bağışçıları aday göstermeleri ve öyküleri yayılmasında destek olmalarını istenebilir.

Teröre Karşı Önlemlerin Sivil Toplumdaki Etkileri

International Center for Not-for-Profit Law Yönetim Kurulu Başkanı Filiz Bikmen, Avrupa Vakıflar Merkezi Program Yöneticisi Sevdalina Rukanova ve CIVICUS Genel Sekreteri Danny Srisikandarajah dünya çapında uygulanan teröre karşı yasaların ve uygulamaların sivil toplumda şu tür etkiler yarattığından bahsediyor.

- Özellikle 11 Eylül saldırılarından sonra teröre karşı yasa ve uygulamalarda bir artış gözlemlemek mümkün. Benzer şekilde 1989'da G7 toplantısı sonrası kurulan Kara Para Aklanmasını Önlenmeye İlişkin Mali Çalışma Grubu (Financial Action Task Force, FATF), terörle ilişkisi olduğu iddia edilen kuruluşları ve ülkeleri incelemeye başlamıştı. FATF sivil toplumu da terörden etkilenme riski yüksek olan bir sektör olarak adlandırmıştı. FATF'in kara listesine aldığı ülkelerde bu listelere göre karar veren uluslararası kuruluşların yaptığı yatırımlarda bir azalma olduğu görülüyor.
- Uygulamaların birçoğu, hedef gösterilen grupların ve sivil toplum kuruluşlarının fon almasını negatif yönde etkiliyor. Örneğin, İngiltere'de bulunan bir fon kuruluşu, insan hakları üzerine çalışmalar yapan İslami bir sivil toplum örgütüne fon vermeye çalıştığında büyük tartışmalar yaşanmıştı. İngiltere merkezli Barclay Bankası'nda Somali'ye yardım için gitmesi gereken 1.3 milyon İngiliz Sterlini'nin "şüpheli fonlar" olarak tutulması da buna başka bir örnektir.
- Avrupa Vakıflar Merkezi, sivil toplumu ve filantropiyi ilgilendiren ulusal mevzuatları ve fon mekanizmalarına olan etkilerini analiz ediyor. Rusya'da sivil toplum kuruluşlarının "ajan" olarak değerlendirilmesi, Brezilya'da uluslararası kuruluşlara fon yatırılmasındaki engeller, uluslararası arenada sivil toplum kuruluşlarının ve onların fon mekanizmalarına erişimlerinde yaşadıkları sorunlara işaret ediyor.
- Avrupa düzeyinde, terör karşıtlığı etrafında uygulanan kısıtlayıcı maddeleri analiz eden projelere ihtiyaç var. Bu bağlamda finans ve ekonomi bakanlıklarıyla iletişim kurulmalı, güvenlik kisvesi altında yapılan uygulamaların terör sorununa çözüm getirmediği anlatılmalı.

21. Yüzyılda İlerlerken Değişime Adapte Olabilmek

Küresel gelişmelerin etkisi ve ekonomik büyümenin verdiği güven ile yeniden uyanış içerisine giren ve potansiyellerini keşfeden günümüz vakıfları araştırmadan, bilime, sanatsal gelişimden çevre korumasına, kapasite geliştirmeden politikaları etkilemeye kadar değişen alanlarda faaliyet gösteriyor. Vakıflar, STK'ları bazen mali araçlarla bazen de teknik yardım ile destekliyor. Hangi kaynakları aktardıklarından bağımsız olarak, vakıfların niyeti ve kullandıkları yöntemler de önem taşıyor. Ayakta kalabilmek için vakıflar sürekli kendilerini yenilemek zorunda kalmışlardır. Çünkü hem kamu yararının tanımı hem kamu ile özel sektör arasındaki sınırlar sürekli olarak değişiyor. Çoğulcu bir toplumda, vakıfların kamusal faydayı ilerletebildikleri yerlerde meşrulukları da artıyor. Değişime vakıfların nasıl adapte oldukları ile ilgili Türkiye'den şu örnekler verilebilir:

Sabancı Vakfı: 38 yılda, Türkiye'nin 78 farklı noktasında 120 kalıcı eser kurduktan sonra, vakıf günün değişen ihtiyaçları ve ilham aldığı etkili yöntemler doğrultusunda bir hibe programı başlattı. Engelli, kadın ve genç gruplarına odaklanarak toplumsal gelişime ve sivil toplumun güçlendirilmesine katkıda bulunmak isteyen vakıf, hibe programı oluştururken öncelikle saha taraması ve ihtiyaç analizi yaptı; uluslararası uzmanlardan destek aldı, vakıf paydaşlarıyla kapsamlı danışma toplantıları düzenledi ve dünyadaki etkili modelleri inceledi.

Anadolu Vakfı: Ülkedeki sağlık ve eğitim alanındaki eksikliklerden yola çıkarak kurulan vakfın bugün sosyal inovasyon ve sosyal girişimcilik destek alanlarına girdi. Vakıf stratejisini yenilerken, sağlık ve eğitim alanında uzmanlaşmış olan vakıfların hangi hizmetleri nasıl sunduklarını karşılaştırdı. Burs

programı ile hitap ettiği kitle olan gençlik gruplarını daha fazla güçlendirebilmek için Ashoka ile işbirliği kurdu. Böylece yeni olduğu bir alana girerken sıfırdan başlamak veya diğer kuruluşlarla tekrara düşmek yerine bu konuda uzmanlığı olan bir kuruluşu destekleyerek kaynakların etkili kullanımına yönelik iyi bir uygulama oluşturdu.

Aydın Doğan Vakfı: İnsanların tarafsız ve doğru bilgiye ulaşabilmelerine, sorunlarını özgür ve adil bir ortamda çözebilmelerine olanak sağlamak, toplumun eğitim ve kültür düzeyini geliştirecek yatırımlar yapmak ve bu tür faaliyetleri desteklemek amacıyla kurulan vakfın öncelikli hedefleri arasında eğitimin hemen ardından medyayla ilgili çalışmaları desteklemek, kültürel ve sosyal ilerlemeyi hızlandırmak yer alıyor. Vakıf son zamanlarda, kurucusu Aydın Doğan'ın doğduğu yöre olan Gümüşhane'yi kalkındırmak için yürüttüğü projelere yeni bir yaklaşım ekledi. TÜSEV'in bağışçılık altyapısını geliştirmeye yönelik olan Değişim için Bağış projesini destekleyen vakıf yerel kaynak mobilizasyonu için çalışmaya hazırlanıyor.

Olga Alexeeva Ödülü

Alliance Dergisi yükselen ekonomilerde sosyal değişim filantropisinin gelişimi için liderlik, yaratıcılık ve sonuç odaklılık alanlarında üstün çabaları ortaya çıkarmak için her yıl Olga Alexeeva Ödülü veriyor. WINGS Forum sırasında sahibini bulan ödüle Türkiye'de Adım Adım oluşumu da aday gösterilmişti. Bu sene China Foundation Center He Daofeng ödülü almaya hak kazandı. Daofeng'in filantropinin gelişimi için yaptığı katkıların başında şunlar geliyor:

- Önceleri bir GONGO (hükümet tarafından örgütlenen hükümet dışı kuruluş) olarak faaliyet gösteren Çin Vakıf Merkezi'ne işletme yönetim tekniklerini getirerek inanılmaz sonuçlar elde etti. Vakfın geliri 2 milyon ABD dolarından 87 milyon dolara arttı, vakıf hizmetlerinden yararlanıcısı sayısı 1997'de 80000 iken bugün 1.85 milyona ulaştı.
- İlk defa Çin'den bir vakıf Afrika'da sınır ötesi, halklar arası ilişki kurdu, toplum temelli hastaneler kurulmasına destek oldu.
- Yunnan bölgesel yönetiminin ilk yerel sivil toplum kanununun çıkarılmasına yardımcı oldu ve bu da yönetimin kaynak geliştirme faaliyetler yürütmeyi bırakarak filantropik fonların bağımsız sivil toplum kuruluşlarında kullanılmasını sağladı.
- Çin vakıflarının öz-denetimi için bir birlik kurdu. Birliğin üyesi olan 42 vakıf aldıkları tüm bağış ile verdikleri tüm hibeyi açıklamayı taahhüt ediyor.
- Filantropi hakkında medya görünürlüğünü arttırmak için ilham veren bağışçı öyküleri yayınlamak gibi birçok basın çalışmasına liderlik etti.
- Vakfı ile beraber çocukların beslenmesi için bir çevrimiçi kitlesel bağış platformu kurdu.

Bir Kalkınma Aracı Olarak Hibe Vermek

GIFE Genel Sekreteri Andre Degenszajn, bağımsız filantropi uzmanı Heather Grady, ve EVPA Genel Müdürü Kurt Peleman vakıfların verdikleri hibelerin kalkınma süreçlerinde önemli bir rol oynadığına dikkat çekerek

- Son yıllarda filantropi ve sosyal yatırımda kullanılan araçlarda çeşitlilik artmıştır. Geleneksel yöntemlerin yanı sıra "Venture Philanthropy" ve etki yatırımı gibi kavramlar sosyal değişimi desteklemek için cazip yöntemler olarak görülmeye başladı.

- Brezilya’da filantropinin gelişimi Türkiye’deki deneyime benziyor. 1980’lerden itibaren sivil toplum alanının genişlediği ülkede bağışçılıktan daha çok sosyal yatırım ve sosyal girişimcilik konuları ilgi görüyor. Vakıfların çalıştıkları konularda başka kuruluşlara destek bulunmayı gerekli görmüyor; bu yüzden de vakıfların hibe vermesi çok yaygın bir uygulama değil.
- Dünya üzerinde pekçok ülkede hibeler halen daha sivil toplum kuruluşları için en önemli mali kaynakların başında geliyor. Özellikle devletten gelen fonlar azaldıkça yerel destek ile oluşturulan hibelerin yine yerel kuruluşlara destek için kullanılmasına ihtiyaç duyuluyor.
- Hibe programlarının etkililiğini arttırmak için izleme ve değerlendirme süreçlerini uygulaması, değişim teorisi geliştirilmesi, kamu ve özel sektörle ilişkilerin güçlendirilmesine öncelik verilmeli.
- Hibe veren vakıflar bazen hibe alıcılarını bir nevi taşeron gibi görebiliyor. Halbuki bu iki taraf arasındaki ilişki eşit ortaklık prensibine dayanmalı, birbirilerine karşılıklı olarak hesap vermeli ve sorumluluk eşit olarak paylaşılması.
- Kuruluşların organizasyonel kapasitelerine yatırım yaparak onların performansını yükseltmelerini ve daha güçlü kuruluşlar haline gelmelerini sağlamak *Venture Philanthropy*’nin amaçlarından bir tanesidir. Bu tür uygulamalar sürdüren vakıflar *kapasite geliştirirken* bu kuruluşların iç işleyişlerine müdahale etmemelidir.

Filantropide Yeni Eğilimler

Çoğunlukla geleneklerden beslenen filantropik uygulamalar aslında istenirse son derece yenilikçi ve yaratıcı olabilir. Günümüzde nesiller arası farklılığın filantropik alana yansmasıyla filantropi yeni boyutlar kazanıyor. Bunun en somut örneklerinden birini 2009’da anayurdu olan Liberia’ya dönerek ülkenin ilk adil ticaret sertifikalı tekstil şirketi olan Liberty&Justice’ı kuran Chid Liberty’nin deneyiminde gözlemleyebiliyoruz. Yerinden edinmiş kadınların istihdam edilerek ekonomik açıdan dışlanması ile mücadele eden Liberty kendi deneyiminden yola çıkarak değişim sürecini yönlendirmek için şunların yapılabileceğini söylüyor:

- Eski kuşak ülke yönetimine talip iken ve mücadelelerini siyasi arenada veriyorken, onların çocukları aldıkları eğitimi ve edindikleri bağlantıları günlük hayatta somut değişimler yaratacak ve sosyal fayda üretecek işletmeler kurarak kullanıyorlar. Karlılık yaratmak ana hedeflerden biri olsa bile elde edilen kar kurucuya değil bölgedeki kamusal hizmetleri iyileştirmeye aktarılıyor.
- Yeni kuşak sosyal girişimciler ve sosyal yatırımcılar sorunlara odaklanmak yerine fırsatlara odaklanıyorlar. Herşeyden yoksun olduğunuzu düşündüğünüz bir toplumun bile kendine ait ve harekete geçirilebilecek varlıkları bulunuyor. Katılımcılık temel alındığında bireyler artık filantropinin yalnızca faydalanıcısı olmaktan çıkıp işin asıl ortağı olurlar ki bu da üretim ve yönetim süreçlerinin çok daha etkili ve verimli olmasını sağlar.
- Yeni kuşak filantropistler tek başlarına başarı yaratmak yerine diğer filantropistler ile işbirliği yapıyorlar; yarattıkları modellerin başka yerlerde de tekrarlanabilmesi için deneyimlerini ve kullandıkları araçları paylaşmaya çok daha açıktır.
- İş dünyasının prensipleri ve çalışma ilkelerini sosyal işletmelere birebir uygulanmasından ziyade etik değerler, inovasyonun ve adil çalışma koşullarının aynı çatı altında birleştirilmesine öncelik veriyorlar.

Cleveland’den Sonraki 100 Yıl: Yerel Bağışçılık Alanının Küresel Değerlendirilmesi

Cleveland’da ilk Bağışçılar Vakfı’nın kurulması ve bu modelin dünyada yaygınlaşmaya başlamasının üzerinden 100 yıl geçti. Bağışçılar Vakıfları Küresel Fonu (Global Fund for Community Foundations) 100. yıldönümünü takiben bağışçılar vakıfları ve çalışmalarını haritalandırmak üzere bir anket çalışması yürüttü. Türkiye’nin de dahil olduğu, 40 farklı ülkeden 400 bağışçı vakfının yanıtladığı anketten çıkan bazı ilginç bulgular şöyle:

- Bağışçı vakıflarından %90’ı yıllık ortalama 11 milyon dolar hibe veriyorlar.
- Büyük bir çoğunluğunun anavarlığı bulunuyor ve idari giderler bu anavarlıktan sağlanan gelirlerle karşılanıyor.
- Bağışçılar vakıflarının ayırt edici iki ana özelliği bölgedeki vatandaşlara karşı duydukları sorumluluk ve hibe programlarının temel faaliyet alanı olması. Bu özellikleri halkın güvenini kazanma ve katılımını sağlama takip ediyor.
- Kuzey Amerika’daki vakıflar diğerleri ile karşılaştırıldığında öncelikler konusunda farklılıklar ortaya çıkıyor. Kuzey Amerika’daki bağışçı vakıfları için bağışçılara yönelik hizmetleri, bölgede yaşayan bireylerin yönetim kurullarına dahil edilmesi ve hibe programları öncelikli iken diğer ülkelerdeki vakıflar özkaynakların güçlendirilmesi, her yıl fon toplanması ve yerel kalkınma faaliyetlerine öncelik veriyor.
- Bağışçılar vakıflarına göre toplumlarda artan sorunların başında yoksulluk ve suç gelirken, bağışçılar vakıflarına verilen destekteki artış iyileşen alanlardan biri olarak ifade edildi.
- Kuzey Amerika’daki bağışçılar vakıfları bağışçılık kültürünün artışı başarı göstergesi olarak belirtirken diğer ülkelerdeki bağışçı vakıfları güven ortamının ve sosyal etkinin artışı başarı olarak tanımladılar.

Üniversitelerin Filantropi Programları ve Bağışçılık Kültürünün Yaygınlaştırılması

Dünya üzerinde sivil toplum kuruluşlarının sayısı arttıkça daha fazla üniversite filantropi ile ilgili akademik ve akademik olmayan programlar sunuyor. Bu programlar tarihsel, kurumsal ve kültürel bağlama göre ülkeden ülkeye ve kıtadan kıtaya çeşitli şekiller alıyor. Sadece ABD’de STK yönetimi programı olan 292 kolej ve üniversite bulunuyor. Swinburne Üniversitesi, Filantropi ve Sosyal Yatırım Asya-Pasifik Merkezi (Asia-Pacific Centre for Philanthropy and Social Investment) ve Kahire Amerika Üniversitesi, John D. Gerhart Filantropi ve Sivil Katılım Merkezi (John D. Gerhart Center for Philanthropy and Civic Engagement) filantropi eğitiminin çeşitliliğine dair şu örnekleri veriyorlar:

- Üniversiteler sertifika programları ile STK yönetimi, hibe programı yönetimi ve bağışçılarla daha etkili iletişim kurma konularında filantropi profesyonellerinin bilgi ve kapasitelerini geliştiriliyor.
- Üniversitelerin filantropi çalışmaları merkezleri bağışçılık trendlerinin nasıl değiştiği, hangi konuların ve kuruluşların desteklendiği, bağışçıların motivasyon kaynakları gibi pratik konuları araştırmanın yanı sıra sosyal politikaya yön veren araştırmalar da uygulamaya koyuyorlar. Filantropinin tarih, ekonomi, siyaset bilimi, sosyoloji, felsefe ve diğer farklı disiplinler temelinde incelenmesiyle sivil toplumun gelişimi üzerine ortak anlayışı geliştiriyor ve alanın ileriye taşınmasına katkıda bulunuluyor.
- Üniversiteler akademik program ve sertifika programlarının yanı sıra müfredatlarına sosyal sorumluluk hizmeti ekleyebiliyorlar.
- Müfredat dışı etkinliklerle üniversiteler öğrencilerinin sivil katılım ve bağışçılık deneyimi edinmelerini sağlıyor.

- Üniversiteler filantropiyi kurumsal düzeyde içselleştirerek kampüs genelinde filantropi ile ilgili girişim ve kampanyalar başlatıyor; tüm akademik ve idari personel ile öğrenciler aynı amaç için çalışmasını ve sosyal fayda üretmeleri için alan oluşturmuyorlar.

Kalkınma Paydaşlarıyla İşbirliği için Stratejiler: Karşılıklı Üstünlüklerimizi Arttırmak

Hilton Vakfı Genel Sekreter Yardımcısı Ed Cain, Sosyal Yatırım Geliştirme Enstitüsü (Institute for Development of Social Investment) Direktörü Paula Fabiani, Gates Vakfı Direktör Yardımcılarından Darin McKeever ve Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) Direktörü Marcos Neto ve Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (OECD) Politika Analisti Emilie Romon sektörler ve kurumlar arası işbirliklerinin, hem sivil toplum, hem filantropi, hem de toplumsal kalkınma için büyük katkısı olduğunu söylüyor ve işbirliklerinin etkisini arttırmak için şu tavsiyelerde bulunuyorlar:

- 2012'de OECD tarafından kurulan netFWD girişimi, hükümetler ve vakıflar arasındaki iletişim boşluğunu doldurmak amacıyla atılmış adımlardan biri. netFWD kalkınma süreçlerinde farklı sektörlerin karşılıklı üstünlüklerini analiz etmek ve işbirlikleri oluşturmaya çalışıyor. Daha fazla bilgi için "Etkili Filantropik Katılım için Rehber"e ([Guidelines for Effective Philanthropic Engagement](#)) göz atabilirsiniz.
- Kalkınma programları yürüten, yerel kuruluşlarla ilişkilerini geliştirmek isteyen UNDP, sahada daha fazla fark yaratabilmek için programlarını gözden geçiriyor. Bu sürecin bir parçası olarak koordinasyonun iyileştirilmesi için Birleşmiş Milletler İnsani İlişkiler Koordinasyon Ofisi (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs) kuruldu.
- Gates Vakfı bünyesinde bulunan, dünya çapında hükümetleri teşvik etmeyi amaçlayan "Küresel Politika ve Savunuculuk Ofisi" bugüne kadar yaptığı çalışmalar sonucunda dört temel ders çıkardı: 1) STK'ların amaçlarının net olması izleme-değerlendirmeyi kolaylaştırır, hibe veren vakıflar yerel kuruluşların planlama süreçlerini iyileştirmelerine yardımcı olmalıdır. 2) Koyulan hedeflere ulaşılması için hibe veren kuruluşlar küresel işbirliklerinin kurulmasına liderlik etmelidir. 3) Küresel düzeyde hibe veren vakfın hükümetlerle daha iyi diyalog kurulması için bölgesel ofislerin olması gerekir. 4) Hibe veren vakıflar yereldeki kuruluşların bağımsız olma isteklerini anlamalı ve onların işin uzmanı olduğunu kabul ederek iç işlerine karışmamalı.
- Özellikle yükselen ekonomilerdeki yeni girişimci kalkınma tartışmalarına dahil edilmeli.
- Birleşmiş Milletler Binyıl Hedefleri'nin 2015'te revize edilmesi için çalışmalar devam ediyor. 2015'te BM Genel Kurulunda karar verilecek "Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri" üzerine veri ve görüşler toplanmaktadır. Bu hedeflerin evrensel olması ve gelir düzeyi gözetmeksizin bütün ülkelerde uygulanabilir olması amaçlanıyor.

Güneydoğu Asya'da Filantropi

Lien Sosyal Değişim Merkezi (Lien Center for Social Change) Güney Doğu Asya'daki filantropinin hızla gelişmekte olduğunu belirterek şu noktaların altını çizdi:

- Lien Sosyal Değişim Merkezi tarafından yazılan "Güney Doğu Asya'da Filantropi Raporu" ([Levers for Change: Philanthropy in South East Asia](#)), Endonezya, Filipinler, Singapur ve Tayland'daki filantropi eğilimlerini ortaya koyuyor.
- Bu dört ülkede hayırseverlik geçmişinin son derece köklü olmasına rağmen stratejik filantropi henüz istenilen düzeyde değil.

- Bu ülkelerde insanlar yabancılara (veya STK'lara) bağış yapmaktan daha ziyade kendi çevrelerindeki ihtiyaç sahiplerine yardım etmeyi tercih ediyorlar.
- Yüksek gelirli gruplarda sivil topluma karşı güven eksikliği var. Bu yüzden de sivil toplum kuruluşlarını desteklemek yerine kendi operasyonel vakıflarını kuruyorlar.
- Kuruluşların şeffaf olmayan yapıları nedeniyle veri toplamakta zorluk yaşanıyor.
- Singapur'da uygulanan vergi indirimleri bölge için örnek teşkil ediyor. Bu ülkede STK'lara yapılan her bağış için devlet, %250 oranında vergi indirimi uyguluyor.
- Singapur hükümeti "kamu yararı" statüsü bulunan vakıflara yapılan bağışları hükümet fonları ile aynı oranda eşleştirerek desteklenen vakfa aktarıyor. Bu unvana sahip vakıfların sadece belirli alanlarda çalışma izni olduğundan, diğer alanlarda çalışan vakıflar için vergi avantajı sağlanmıyor. Singapur, bir yandan uyguladığı vergi politikalarıyla bağışçılığın teşvikinde örnek ülke olarak gösterilirken, teşviklerin sadece belirli alanlarda çalışan vakıflara uygulanmasıyla eleştirileri alıyor.
- Bu ülkelerin aldıkları uluslararası fonlar azalırken bağışçılık kültürünü de tam olarak geliştiremedikleri için insani gelişimi destekleyecek fon açığı ortaya çıkıyor.
- Özellikle güçlü ulusal ve yerel düzeydeki ağları ve artan bağışçı vakıfları ile Filipinler sivil toplumun en canlı olduğu Güney Asya ülkesi olarak göze çarpıyor.
- Endonezya'da hem bağışçılar vakıfları ve şirketlerin topluma katkı programları hem "zekat" kültürü gelişme gösteriyor. Zekat toplayan bir kamu kuruluşu ve bir sivil toplum kuruluşunun kurulması ile zekat kültürü günümüze adapte ediliyor. Özellikle sivil toplum kuruluşu tarafından toplanan zekatlar, toplumsal kalkınmada önemli bir rol oynuyor.

Zor Zamanlarda Filantropiye Düşen Roller

Bağımsız bir filantropi danışmanı olan Barry Gaberman, hayırseverlik (charity) ile filantropinin birbirine zıt iki şey gibi düşünülmesinin yanıltıcı olabileceğini savunuyor. Her ikisi de yaratıcı ve profesyonel olabilir. Gaberman'a göre bu ikisi arasında doğrusal bir gelişim çizgisi de bulunmuyor. Yani insanlar hayırseverlikle başlayıp zamanla stratejik filantropiye geçiş yapmayabilirler, öyle olmasını da gerekmez. Önemli olan değişen koşullar ve karmaşıklaşan zorlukları göz önünde bulundurarak üzerimize düşen rollerin farkına varmaktır. Bu yüzden küresel trendleri analiz etmeli ve farklı senaryolara göre plan yapmalıyız.

Kuzey İrlanda Bağışçılar Vakfı Direktörü Avila Kilmurray filantropik liderlerin günümüzde şu zorlukla karşı karşıya olduklarını hatırlatıyor:

- Gelir dağılımı eşitsizliği;
- Avrupa'da yükselmekte olan milliyetçilik ve yabancı düşmanlığı;
- Hükümetlerin başarısızlığa düşmesi ve siyasi liderlere daha fazla kuşku ile bakılması;
- Toplumsal cinsiyet eşitsizliği ve insani gelişimin dünyanın her yerinde istenilen düzeyde olmaması;
- İnsan hakları ihlalleri;
- Silahlı çatışmalar,

Zor zamanlar beraberinde fırsatlar da getirebilir. Kilmurray, yeni rollerimizi gözden geçirirken şu fırsatlardan yararlanabileceğimizi söylüyor:

- Artan sivil toplum aktivizmi;

- Dünyada büyüyen orta sınıf ve bunların bağış yapma potansiyeli;
- Dijital devrim.

Filantropi sadece para demek değildir, filantropi aynı zamanda bir değerler sistemine dayanır. Bu değerler sisteminin temelinde bütüncülük, cesaret, süreklilik, eşitlik ve duyarlılık yer alır. Filantropik liderlerin misyonlarını gerçekleştirebilmeleri için şu “10 emiri” yerine getirmeleri gerekir.

- Risk al.
- Hassas konuların üzerine git.
- Piyasanın üstlenmediği, sübvansiyon gerektiren alanlara gir.
- Hizmetlerden yoksun bırakılmış gruplara hizmet sağla.
- Uzun vadeli düşün.
- Politika analizlerini fonla.
- Savunuculuk çalışmalarını fonla.
- Yeni girişimleri test et.
- Esnek ol.
- Acil müdahale gerektiğinde hızla ihtiyaçlar yanı ver.
- Diğer filantropik liderlerle ortak hareket et; daha güçlü etki için kaynaklarını birleştir.

Avusturyalı -Amerikan yönetim danışmanı Peter Drucker’ın söylediği gibi: Çalkantılı zamanlarda en büyük tehlike kargaşanın kendisi değil dünün mantığı ile hareket etmektir.

Yeni Filantropi Modelleri, Yeni Filantropistler: Yükselen Ekonomilerde Bireysel Donörler

Filantropide iyi örnekler konuşulduğunda genellikle gelişmiş ekonomilerdeki uygulamalara bakılır. Söz konusu gelişmekte olan ülkeler olduğunda vakıfların Batı’daki bu uygulamaları kendi koşullarına adapte etmeleri beklenir. Halbuki Edmond de Rothschild Vakıfları, Emerging Societies – Emerging Philanthropies Forumu ve Inyathelo Güney Afrika Kalkınma Enstitüsü dünyanın dört bir yanında gelişen ekonomilerde kendi doğalarından çıkan filantropik uygulamalara ve bunların aldığı yaratıcı ve etkili formlara işaret ediyorlar.

Inyathelo Güney Afrika Kalkınma Enstitüsü: Yerel filantropi desteğiyle demokrasiyi güçlendirmek, sivil toplum ve yükseköğrenimin sürdürülebilirliğini sağlamayı amaçlayan Inyathelo 2010’da gerçekleştirdiği konferansta Özel Filantropi Grubu’nun (The Private Philanthropy Circle) oluşumuna liderlik etti. Kendi finansmanını sağlayan ve 35 üyeden oluşan bu gruba dahil olmak için en az 2,200 TL ödemek gerekiyor. Grup üyeler arasında bilgi ve deneyim paylaşımı, planlı bağışçılığın güçlendirilmesi, belirli destek bekleyen konular üzerine çalışacak odak gruplarının oluşturulması, hibe programlarının güçlendirilmesi ve Cape Town Üniversitesi ile çalışarak filantropinin sektörünün gelişimine katkıda bulunulmasını hedefliyor. Grup üyeleri sadece uzmanları dinleyip kendi aralarında planlı bağışçılık uygulamalarını tartışmıyor, ayrıca bu tartışmalar sonucunda harekete geçip işbirlikleri kuruyor. Örneğin üyeler çocuklar için bir ağız sağlığı merkezi kurulması gerektiğinde önce diğer bağışçılar ve kamu kurumlarıyla ve merkezin kurulacağı üniversite ile işbirliği kurdu ve merkezin bu ortaklık neticesinde fonlanmasını sağladı.

Yeni Toplumlar – Yeni Filantropi Uygulamaları Forumu: 2013’te bağımsız bir inisiyatif olarak Yeni Toplumlar – Yeni Filantropi Uygulamaları (Emerging Societies-Emerging Philanthropies) Uluslararası Forumu oluşturuldu. Davet ile girilebilen bu forum Brezilya, Çin, Hindistan, Meksiko, Rusya, Türkiye, Ukrayna, Güney Doğu Asya, Afrika ve Arap bölgelerinden gelen, filantropi alanında çalışan liderlerden

oluşuyor. Forumun ana amacı bu alanda çalışan profesyoneller arasında ortaklaşa öğrenme, tartışma ve gelecek işbirlikleri ve akran öğrenme için bir alan yaratmak. 2013'te 100 kişilik katılımı ilk toplantısını gerçekleştiren Forum'da iki gün boyunca sosyal değişim algısı ve yükselen ekonomilerde sosyal değişimin desteklenme biçimleri, kamu ve filantropi ilişkileri, nesiller arasında filantropinin sürdürülebilirliğinin sağlanması gibi konular işlendi.

Edmond de Rothschild Vakfı: Vakıf şu anda küresel Güney'den filantropistlerin bir araya gelerek bilgi ve iyi örnekleri paylaştığı yenilikçi bir modeli test ediyor. Bu çalışmada bağışçılardan alınan geri bildirimler şöyle:

- Yeni kuşaktan bağışçılar bu tür forumlara dahil edilmeli.
- Sosyal yatırım ve desteklerde risk alınmalı ve bağışçılığa erken yaşta başlanmalı.
- Yönetim ve danışma kurullarında daha çok kadın üyeye ihtiyaç var.
- Zekat yardımı ve bu yardımın kurumlar tarafından toplumsal fayda için kullanımı artıyor.
- Bağışçılar artık daha fazla şeffaflık talebinde bulunuyorlar. Sadece çek yazmak ve gerisini unutmak yerine bağışlarının nerelerde kullanıldığını bilmek istiyorlar.
- Küresel düzeyde çalışan filantropistler, yerel düzeyde oluşan güç dinamikleri ile bireyler, kamu ve sivil toplum arasındaki ilişkiler anlayamıyor. Yerel filantropistler ve özel sektör bu konuda daha başarılı.

Barış ve Çatışma Çözümünde Filantropi

“Barış” kelimesinin tartışmaya yol açan, siyasi bir kavram olarak görüldüğü ortamlarda fon sağlayan kuruluşların işi zorlaşıyor. Ana akım fon kuruluşları arasında çok sık görülen bir eğilim olmasa bile, zorlukları göze alarak ve risk alarak barışı yeniden tahsis etmek ve sosyal adalet için çalışan yerel aktörleri destekleyen vakıflar var. Bu vakıflardan biri olan Kanada Bağışçılar Vakıfları Birliği'nden Jane Humphries üyelerinin sosyal adalet girişimlerini desteklemeleri için uygulamaya koyduğu kapasite geliştirme faaliyetlerini şöyle sıralıyor:

- Üyelere (hibe veren bağışçılar vakıfları) anket uygulanması ve sosyal adalet konularını desteklemeye yönelik ilgilerinin tespit edilmesi;
- Üyelerin bu konuda çalışma yapabilmesi için uzmanların bir kılavuz hazırlaması (sosyal adalet fonlaması için elkitabı);
- Üyelerin elkitabındaki konuları uygulamaya geçirebilmeleri için eğitim ve koçluk hizmeti sağlanması;
- Kolektif bir araştırma yürütülmesi;
- Araştırma bulgularını tartışmak için öğrenme gruplarının oluşturulması;
- Bir sosyal adalet Forumu kurulması;

Centris'den Barry Knight ise sosyal adaletin kimsenin ağzından düşüremediği ama gündemine de almadığı, vakıf dünyası için sadece küçük bir kitlenin taahhütte bulunduğu bir alan olduğunu söylüyor. Knight barış konusunda çalışan vakıfların ihtiyaçları ile ilgili yürüttüğü araştırmada şu sonuçlara ulaştı:

- En fazla kullanılan stratejilerin başında hibe, lider geliştirme, kapasite geliştirme eğitimleri, savunuculuk, kaynak geliştirme ve araştırma geliyor.
- Hangi yöntemi seçerlerse seçsinler vakıflar insan hakları konularının önemini kabul ederek, sivil grupların seslerini duyurmalarına yardımcı olarak ve kurumsal kapasiteleri arttırarak değişime katkıda bulunabilirler.

- Barış üzerine çalışan vakıflar WINGS ve EFC gibi genel amaçlı vakıf birliklerinden daha çok enformel ağılardan ve uzmanlaşmış organlardan yararlanıyorlar.
- Çatışma bölgelerinde çalışan vakıflar diğer yerlerdeki destek kuruluşlarıyla irtibat halinde olmak ve yalnızlaşmamak istiyorlar.